

Notă informativă
la proiectul de Hotărâre a Guvernului
„Cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2023”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat de către Biroul Național de Statistică.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat în temeiul art. 11 alin. (1) al Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială care stabilește că informația statistică este produsă de producătorii de statistici oficiale, conform programelor multianuale și anuale de lucrări statistice, aprobate de Guvern.

Programul anual de lucrări statistice (PLS) reprezintă instrumentul de bază prin care Biroul Național de Statistică (BNS) în calitatea sa de autoritate centrală în domeniul statisticii oficiale realizează producerea informației statistice oficiale în vederea asigurării utilizatorilor cu informații statistice relevante și fiabile ce țin de mandatul BNS.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul PLS pentru anul 2023 nu vizează nemijlocit armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Totodată, PLS prevede elaborarea și diseminarea diverselor statistici oficiale produse în corespundere cu standardele internaționale, în special cele europene, inclusiv prezentarea chestionarelor statistice în adresa oficiului de statistică al UE - Eurostat.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul anual de lucrări statistice cuprinde informații, responsabilități și termene de realizare cu privire la:

- a) cercetări statistice;
- b) lucrări de sinteză, studii și analize statistice;
- c) publicații statistice.

Capitolul VI al PLS cuprinde două compartimente cu referire la elaborarea și diseminarea statisticilor oficiale:

- 1) Cercetări statistice și alte lucrări realizate de Biroul Național de Statistică;
- 2) Lucrări executate, informații și date furnizate de către ministere, alte autorități ale administrației publice centrale și alte entități pentru elaborarea și diseminarea statisticilor oficiale.

Compartimentul 1 cuprinde 21 de capitole corespunzătoare domeniilor statistice și include 108 titluri de lucrări statistice care au la bază cercetări statistice și alte lucrări cu periodicitate lunară, trimestrială, semestrială, anuală.

Compartimentul 2 cuprinde 119 titluri de lucrări, informații și date necesare pentru elaborarea statisticii oficiale.

Totodată, sunt preconizate spre elaborare comunicate și publicații statistice pe diverse domenii conform calendarului de diseminare stabilit de BNS, precum și completarea și transmiterea a 98 de chestionare în adresa organizațiilor internaționale, inclusiv la Eurostat 42 chestionare.

La elaborarea proiectului PLS pentru anul 2023 s-a ținut cont de următoarele criterii:

- oferirea datelor statistice factorilor de decizie pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor de dezvoltare economică, socială și de protecție a mediului la nivel național și regional;

- creșterea gradului de acoperire a cerințelor utilizatorilor de date statistice pe plan național și internațional (administrația publică centrală și locală, mass-media, agenții economici, organizații neguvernamentale, organizații internaționale etc.);
- utilizarea cât mai amplă a surselor de date administrative deținute de autoritățile publice centrale și locale, întru micșorarea sarcinii informaționale asupra respondenților, extinderea statisticilor produse la nivel național și în profil teritorial, precum și utilizarea mai eficientă a mijloacelor bugetare;
- integrarea mai bună a statisticilor naționale în spațiul informațional regional și global, în special al Uniunii Europene și promovarea mai bune informații a utilizatorilor externi despre Republica Moldova;
- actualizarea datelor din Pagina Sumară Națională a Datelor (NSDP) vizând Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al Fondului Monetar Internațional, la care participă Biroul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare;
- extinderea domeniilor de implementare a cercetărilor statistice selective, întru micșorarea sarcinii informaționale asupra agenților economici.

În comparație cu PLS 2022, proiectul PLS pentru anul 2023 prevede includerea în compartimentul 1 al Cap.VI a trei lucrări noi, incluse la solicitarea utilizatorilor:

- 1) Ancheta de conjunctură, destinată evaluării dinamicii indicatorilor economici pe termen scurt și mediu din domeniul industriei prelucrătoare, construcțiilor, comerțului și prestării serviciilor.
- 2) Vânzările de mărfuri și servicii în baza declarațiilor TVA cu periodicitate lunară, care a substituit cercetarea statistică lunară SERV TS „Cifra de afaceri în comerț și servicii” în vederea utilizării cât mai eficiente a surselor de date administrative și micșorării presiunii informaționale asupra mediului de afaceri.
- 3) Migrația internă a populației în profil teritorial (plecați, sosiți).

Totodată, urmare a optimizării sistemului de rapoarte statistice, în vederea reducerii presiunii informaționale asupra mediului de afaceri, precum și în virtutea disponibilității de noi surse de date administrative care permit substituirea cercetărilor statistice, proiectul Programului de lucrări statistice pentru anul 2023 prevede excluderea din compartimentul 1 a:

- cercetării statistice lunare SEV TS „Cifra de afaceri în comerț și servicii”,
- cercetării statistice anuale ”Protecția aerului atmosferic” (f. nr.1-aer), care va fi substituită cu datele disponibile în Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți deținut de Agenția de Mediu.

Proiectul prevede extinderea termenelor de diseminare pentru unii indicatori statistici, ținând cont de necesitatea optimizării termenelor de prezentare stabiliți pentru mediul de afaceri, întru îmbunătățirea calității datelor primare colectate de la respondenții statistici.

Pentru extinderea elaborării statisticilor oficiale și eficientizarea utilizării resurselor disponibile, PLS 2023 prevede furnizarea în adresa BNS a datelor administrative și altor informații adiționale, de către următoarele autorități:

1. Agenția de Mediu: *informația privind emisiile în aerul atmosferic și privind managementul deșeurilor*, care este necesară pentru elaborarea statisticii mediului.
2. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă: *informația privind persoanele cu dizabilități aflate în căutarea unui loc de muncă și încadrate în câmpul muncii/beneficiari de suport*, care este necesară pentru statistica persoanelor cu dizabilități.
3. Banca Națională a Moldovei: indicatorii contului curent (date finale), care sunt necesari pentru elaborarea statisticii conturilor naționale.

Banca Națională a Moldovei va prelua de la Comisia Națională a Pieței Financiare începând cu 1 iulie 2023 competențele aferente reglementării și supravegherii sectorului financiar nebancaar (inclusiv va asigura supravegherea asociațiilor de economii și împrumut) și va prezenta trimestrial în adresa BNS, începând cu trimestrul II al anului 2023, lucrarea nr. 88 „Raportul financiar consolidat al asociațiilor de economii și împrumut”, din capitolul VI, compartimentul 2.

Biroul Național de Statistică, întru monitorizarea implementării Agendei 2030 pe plan național, în calitate de coordonator al Sistemului Statistic Național, va realiza și în continuare colectarea *datelor privind indicatori statistici de monitorizare a Obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD)* care se află în responsabilitatea ministerelor, altor autorități ale administrației publice centrale și instituții publice.

5. Fundamentarea economico-financiară

Realizarea Programului de lucrări statistice în anul 2023 va fi efectuată în limitele mijloacelor bugetare alocate Biroului Național de Statistică (pentru lucrările incluse în compartimentul 1, cap. VI al PLS) și alocate altor autorități/instituții (pentru lucrările specificate în compartimentul 2, cap. VI al PLS).

Costul estimativ al lucrărilor din compartimentul 1 al Programului de lucrări statistice pentru anul 2023 va constitui 62 289,5 mii lei.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de hotărâre a Guvernului a fost elaborat în concordanță cu cadrul juridic existent, în particular cu Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2023” a fost prezentat spre avizare autorităților interesate. Concomitent cu procesul de avizare, în scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina oficială a Biroului Național de Statistică, la rubrica transparența în procesul decizional (<https://statistica.gov.md/>) precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

În avizul Centrului Național Anticorupție (aviz nr.06/2-5625 din 29.09.2022) se menționează că potrivit prevederilor art.28 alin.(2) lit.a) din Legea integrității nr. 82/2017, coroborat cu prevederile art.24 și 35 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul prenotat este exceptat de la realizarea expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Efectuarea expertizei de compatibilitate nu este necesară întrucât proiectul nu are ca scop nemijlocit transpunerea unor regulamente UE anume în legislația națională/armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

La definitivarea proiectului de hotărâre a Guvernului „Cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2023” s-a ținut cont de propunerile Ministerului Justiției expuse în raportul de expertiză juridică nr. 04/8652 din 07.10.2022.

Director general

Biroul Național de Statistică

Oleg CARA